

Enrollment No: _____

Exam Seat No: _____

C. U. SHAH UNIVERSITY

Summer Examination-2022

Subject Name: Business Environment - I

Subject Code: 4CO05BEN2

Branch: B.Com (Gujarati)

Semester: 5

Date: 25/04/2022

Time: 11:00 To 02:00

Marks: 70

Instructions:

- (1) Use of Programmable calculator & any other electronic instrument is prohibited.
- (2) Instructions written on main answer book are strictly to be obeyed.
- (3) Draw neat diagrams and figures (if necessary) at right places.
- (4) Assume suitable data if needed.

- Q.1** નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો: (14)
- a) ભારત સરકાર સમયાંતરે નીચેનામાંથી કઈ નીતિમાં સુધારો કરે છે? (1)
- (a) ઔદ્યોગિક નીતિ (b) નાણાકીય નીતિ
(c) રાજકોષીય નીતિ (d) બધાથી ઉપર
- b) સરકારની ઔદ્યોગિક લાયસન્સ સિસ્ટમ બિઝનેસ યુનિટની કઈ પ્રક્રિયા નક્કી કરવામાં મહત્વની ભૂમિકા ભજવે છે? (1)
- (a) સ્થળ (b) વેચાણની હદ
(c) નફો અથવા વેચાણ (d) ઉત્પાદન પદ્ધતિ
- c) આર્થિક વિકાસને વેગ આપવા માટે ..... દેશોને આંતરરાષ્ટ્રીય વેપારની ખાસ જરૂર છે? (1)
- (a) વિકસિત (b) પછાત (c) વિકાસશીલ (d) ઉપરના તમામ
- d) વિવિધ દેશોના અર્થશાસ્ત્રને વૈશ્વિકરણની પ્રક્રિયાના પરિણામો તરફ લઈ જતી સંસ્થા શું છે...? (1)
- (a) એશિયન ડેવલપમેન્ટ બેંક (b) વિશ્વ બેંક (c) WTO (d) IMF
- e) રાષ્ટ્રીય આવકમાં કયું ઉત્પાદન ધ્યાનમાં લેવામાં આવે છે? (1)
- (a) કુલ ઉત્પાદન (b) કાયું ઉત્પાદન
(c) ચોખ્ખું ઉત્પાદન (d) સરેરાશ ઉત્પાદન
- f) જીવનની સીધી જરૂરિયાતોને સંતોષવા માટે કયા પ્રકારનો ખર્ચ કરવામાં આવે છે? (1)
- (a) રોકાણ ખર્ચ (b) સીમાંત ખર્ચ
(c) વપરાશની કિંમત (d) સરેરાશ કિંમત

- g) ટેક્સ અને ડિવિડન્ડની ચુકવણી પછી બાકીની રકમ કઈ બચત છે? (1)
 (a) જાહેર ક્ષેત્ર (b) ખાનગી ક્ષેત્ર
 (c) સંયુક્ત ક્ષેત્ર (d) ઉપરના તમામ
- h) મૂડી નિર્માણની પ્રક્રિયા શેની સાથે સંબંધિત છે? (1)
 (a) બચત (b) નફો (c) રોકાણ (d) (a) અને (c) બંને
- i) 1956 થી 1961 દરમિયાન શરૂ થયેલી ક્રાંતિ કયા નામે ઓળખાય છે? (1)
 (a) ઔદ્યોગિક ક્રાંતિ (b) હરિત ક્રાંતિ
 (c) આર્થિક ક્રાંતિ (d) સામાજિક ક્રાંતિ
- j) ભારતમાં છેલ્લી ઔદ્યોગિક નીતિ ક્યારે લાગુ કરવામાં આવી હતી? (1)
 (a) જૂન-1991 (b) ઓગસ્ટ, 1991
 (c) જુલાઈ - 1991 (d) માર્ચ, 1991
- k) આર્થિક વિકાસના કયા તબક્કામાં રોજગારની નવી તકો ઊભી કરવા માટે ઘણી મર્યાદાઓ છે? (1)
 (a) બીજો તબક્કો (b) ત્રીજો તબક્કો
 (c) પ્રથમ તબક્કો (d) બીજો અને ત્રીજો તબક્કો
- l) કયા અર્થશાસ્ત્રીના મતે જો ઇચ્છિત બેરોજગારી અને સંક્રમિત બેરોજગારી અસ્તિત્વમાં હોય તો પણ તેને બેરોજગારી ગણવામાં આવતી નથી? (1)
 (a) વેપાર-લક્ષી અર્થશાસ્ત્રીઓ (b) નિયો-ક્લાસિસ્ટ અર્થશાસ્ત્રીઓ
 (c) વર્ગવાદી અર્થશાસ્ત્રીઓ (d) પ્રકૃતિવાદી અર્થશાસ્ત્રીઓ
- m) ગરીબી એ કયા પ્રકારની ઘટના છે? (1)
 (a) કુદરતી (b) માનવસર્જિત (c) આકસ્મિક (d) અનૈતિક
- n) ગરીબી માપવા માટે આવક અથવા ખર્ચના લઘુત્તમ સ્તરને શું કહેવામાં આવે છે? (1)
 (a) આવક રેખા (b) ગરીબી રેખા (c) ખર્ચ રેખા (d) જીવન રેખા

Attempt any four questions from Q-2 to Q-8

- પ્ર. 2 નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો: (14)
 (a) ટૂંકી નોંધ લખો: વ્યવસાયનો આધુનિક ખ્યાલ. (7)
 (b) વ્યવસાયનું વાતાવરણ શું છે? વ્યવસાયિક વાતાવરણની લાક્ષણિકતાઓની ચર્ચા કરો. (7)
- પ્ર. 3 નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો: (14)
 (a) વૈશ્વિક સ્તરે પ્રચલિત ધંધાકીય પર્યાવરણ વિષે સવિસ્તાર સમજાવો. (7)
 (b) ભારતમાં પ્રચલિત વિદેશી વેપારની મુખ્ય લાક્ષણિકતાઓ સમજાવો. (7)

- Q.4 રાષ્ટ્રીય આવક, માથાદીઠ આવક, વ્યવસાયિક વાતાવરણ સાથે આવકનું વિતરણ વચ્ચેનો સંબંધ સમજાવો. **(14)**
- Q.5 નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો: **(14)**
- (a) બચત અને પર્યાવરણ વચ્ચેનો સંબંધ સમજાવો. (7)
- (b) મૂડીરોકાણ દ્વારા કેપિટાલ નિર્માણ પ્રક્રિયા સમજાવો. (7)
- Q.6 નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો: **(14)**
- (a) ભારતના સંદર્ભમાં વિકાસશીલ રાષ્ટ્રની વિશેષતાઓની તપાસ કરો. (7)
- (b) ભારતીય અર્થતંત્રમાં વિકાસલક્ષી માળખાકીય ફેરફારો સમજાવો. (7)
- Q.7 નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો: **(14)**
- (a) ભારતમાં બેરોજગારી વધવાના કારણો જણાવો. (7)
- (b) ભારતમાં વધતી બેરોજગારીના કારણો અને અસરોનું વર્ણન કરો. (7)
- Q.8 વ્યવસાયની તકોના સંદર્ભમાં ગરીબી નાબૂદીના ઉપાયોની ચર્ચા કરો. **(14)**

